

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางต่าง ๆ ผู้วิจัย
จึงนำสัญลักษณ์ทางสถิติมาใช้ดังต่อไปนี้คือ

$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างในกลุ่ม
t	หมายถึง	ค่าทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร สองตัวเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานจาก ตาราง
SS	หมายถึง	ค่าผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square)
F	หมายถึง	ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายตัวแปร เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ เอฟ-ดิสทริบิวชัน (F-distribution)

การเสนอผลการวิเคราะห์ความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการปฏิบัติตน
เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง แบ่งออกเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร เสนอไว้ในตารางที่ 1-9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการปฏิบัติตน
เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และทดสอบความแตกต่างระหว่าง
คะแนนเฉลี่ยที่ละคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

- คานที่ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 10-14
- คานที่ 2 จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ เสนอผลการวิจัยไว้ในตารางที่ 15-19
- คานที่ 3 จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง เสนอผลการวิจัยไว้ในตารางที่ 20-22
- ตอนที่ 3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นรายขอ และทดสอบจากคะแนนรวม เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 23
- ตอนที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นรายขอ และคะแนนรวม เสนอผลการวิจัยในตารางที่ 24

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ก. อายุของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศ พบว่าผู้ป่วยชายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือผู้ป่วยที่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี และอายุระหว่าง 40-49 ปี มีร้อยละ 34 และร้อยละ 18 ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยหญิงพบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มีมากที่สุดคือร้อยละ 40 รองลงมา คือผู้ที่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป คือพบร้อยละ 30 และร้อยละ 26 ตามลำดับ ส่วนอายุ 30-39 ปี พบน้อยทั้งชายและหญิง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและอายุ

อายุ (ปี)	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	1	2.00	0	0	1	1.00
30 - 39	3	6.00	2	4.00	5	5.00
40 - 49	9	18.00	20	40.00	29	29.00
50 - 59	17	34.00	15	30.00	32	32.00
60 ปีขึ้นไป	20	40.00	13	26.00	33	33.00
รวม	50	100.00	50	100.00	100	100.00

ข. สถานภาพสมรส พบว่าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกันทั้งชายและหญิง พบร้อยละ 76 รองลงมาคือ เป็นหม้าย พบร้อยละ 12 และที่พบน้อยที่สุด คือ หย่า พบเพียงร้อยละ 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส

เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	3	6.00	3	6.00	6	6.00
สมรสและอยู่ด้วยกัน	42	84.00	34	68.00	76	76.00
สมรสและแยกกันอยู่	2	4.00	3	6.00	5	5.00
หม้าย	2	4.00	10	20.00	12	12.00
หย่า	1	2.00	0	0	1	1.00
รวม	50	100.00	50	100.00	100	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. อาชีพ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง พบว่าผู้ป่วยชายไม่ได้ทำงาน พบมากที่สุดคือร้อยละ 40 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ และรัฐวิสาหกิจ และรับจ้าง พบร้อยละ 26 และ 22 ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยหญิง อาชีพที่พบมากที่สุด คือ อาชีพงานบ้าน พบร้อยละ 52 รองลงมาคือไม่ได้ทำงาน และรับจ้าง พบร้อยละ 20 และร้อยละ 12 ตามลำดับ อาชีพที่พบน้อยที่สุดทั้งผู้ป่วยชายและหญิงคืออาชีพเกษตรกรรวม ชายพบเพียง ร้อยละ 4 และหญิงพบร้อยละ 2 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและอาชีพ

อาชีพ	เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ		13	26.00	4	8.00	17	17.00
รับจ้าง		11	22.00	6	12.00	17	17.00
ค้าขาย		4	8.00	3	6.00	7	7.00
เกษตรกรรวม		2	4.00	1	2.00	3	3.00
งานบ้าน		0	0	26	52.00	26	26.00
ไม่ได้ทำงาน		20	40.00	10	20.00	30	30.00
รวม		50	100.00	50	100.00	100	100.00

ง. ระดับการศึกษา ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา พบร้อยละ 53 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา และไม่ได้เรียนหนังสือ พบร้อยละ 28 และร้อยละ 13 ตามลำดับ ในผู้ป่วยชายจบมัธยมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 46 ส่วนในผู้ป่วยหญิง จบประถมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 70 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

เพศ \ ระดับการศึกษา	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	5	10.00	8	16.00	13	13.00
ประถมศึกษา	18	36.00	35	70.00	53	53.00
มัธยมศึกษา	23	46.00	5	10.00	28	28.00
อาชีวและอุดมศึกษา	4	8.00	2	4.00	6	6.00
รวม	50	100.00	50	100.00	100	100.00

จ. ฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนในระดับ 2,001 - 4,000 บาท คือพบร้อยละ 40 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และรายได้ 6,001 บาทขึ้นไป พบร้อยละ 26 และร้อยละ 17 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและฐานะทางเศรษฐกิจ

เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ในครอบครัว/เดือน(บาท)						
ต่ำกว่า 2,000	10	20.00	16	32.00	26	26.00
2,001 - 4,000	24	48.00	16	32.00	40	40.00
4,001 - 6,000	6	12.00	11	22.00	17	17.00
6,001 ขึ้นไป	10	20.00	7	14.00	17	17.00
รวม	50	100.00	50	100.00	100	100.00

ฉ. ระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มี ระยะเวลาที่เป็นโรคนานต่ำกว่า 3 ปี มีมากที่สุด ร้อยละ 51 รองลงมาคือผู้ป่วยที่ทราบ ว่าเป็นโรคนาน 6 ปีขึ้นไป ร้อยละ 42 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ผู้ป่วยที่ทราบว่า เป็น โรคนาน 3-6 ปี นี้เพียงร้อยละ 7.00 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามเพศและระยะเวลาที่เป็น โรคความดันโลหิตสูง

เพศ ระยะเวลาที่เป็นโรค (ปี)	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3 ปี	28	56.00	23	46.00	51	51.00
3 - 6	2	4.00	5	10.00	7	7.00
6 ปีขึ้นไป	20	40.00	22	44.00	42	42.00
รวม	50	100.00	50	100.00	100	100.00

ข. จำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่เคยมีบุคคลในครอบครัวเป็นโรคความดันโลหิตสูงมาก่อน พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 78 ไม่เคยมีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคนี้อีก มีเพียงร้อยละ 22 เท่านั้น ที่ตอบว่าเคยมีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงมาก่อน ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่เคยมีบุคคลในครอบครัวเป็นโรคความดันโลหิตสูง

การเกิดโรค	จำนวน	ร้อยละ
มี	22	22.00
ไม่มี	78	78.00
รวม	100	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เคยได้รับการสอนและคำแนะนำเรื่องโรคความดันโลหิตสูง พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 81 ผู้ป่วยเคยได้รับการสอนและคำแนะนำเรื่องโรคความดันโลหิตสูงมาก่อน มีเพียงร้อยละ 19 เท่านั้น ที่ตอบว่าไม่เคยได้รับการสอนและคำแนะนำในเรื่องนี้ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามการได้รับการสอนและคำแนะนำเรื่องโรคความดันโลหิตสูง

คำแนะนำ	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับ	81	81.00
ไม่เคยได้รับ	19	19.00
รวม	100	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗. บุคคลผู้ซึ่งให้คำแนะนำในเรื่องความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง พบว่าผู้ป่วยได้รับคำแนะนำจากแพทย์มากที่สุด คือพบร้อยละ 88.89 รองลงมาคือผู้ป่วยได้รับจากแพทย์และพยาบาล พบร้อยละ 4.94 และผู้ป่วยได้รับคำแนะนำจากพยาบาลร้อยละ 3.71 และที่ได้รับจากแพทย์และเพื่อนบ้าน และได้รับจากแพทย์และผู้ป่วยอื่น พบร้อยละ 1.23 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามบุคคลที่ให้คำแนะนำ

ผู้ที่ให้คำแนะนำ	จำนวน	ร้อยละ
แพทย์	72	88.89
พยาบาล	3	3.71
แพทย์และพยาบาล	4	4.94
แพทย์และเพื่อนบ้าน	1	1.23
แพทย์และผู้ป่วยอื่น	1	1.23
รวม	81	100.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อคุณแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ละคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method) เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ก. ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อคุณแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับอาชีวะและอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อคุณแลตนเองสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา ตามลำดับ และผู้ป่วยที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อคุณแลตนเองต่ำที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อคุณแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ความรู้		การปฏิบัติตน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ไม่ได้เรียนหนังสือ	13	51.77	3.56	46.23	2.74
ประถมศึกษา	53	52.55	5.34	48.34	5.55
มัธยมศึกษา	28	55.93	5.33	51.50	5.73
อาชีวะและอุดมศึกษา	6	58.50	5.58	53.17	7.31
รวม	100				

ข. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน
ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) พบว่า ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยในกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มระดับการศึกษาอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ดูตารางที่ 11 และ 12 ประกอบ

ตารางที่ 11 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	395.95	3	131.98	4.96 **
ภายในกลุ่ม	2554.80	96	26.61	
รวม	2950.75	99		

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ตารางที่ 12 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงที่ละคู่ตามระดับการศึกษาด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	$\bar{X}_3$	$\bar{X}_4$
	51.77	52.55	55.98	58.50
ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X}_1$)		-0.78	-4.16	-6.73
ประถมศึกษา ($\bar{X}_2$)			-3.38*	-5.95
มัธยมศึกษา ($\bar{X}_3$)				-2.57
อาชีววะและอุดมศึกษา ($\bar{X}_4$)				

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง
กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)
พบว่าค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยในกลุ่มการศึกษาระดับไม่ได้อ่าน
หนังสือ และมีชั้นศึกษาเท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่ม
ระดับการศึกษาอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ดูตารางที่ 13 และ 14 ประกอบ

ตารางที่ 13 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตน
เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มระดับการศึกษา
ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	396.21	3	132.07	4.46 **
ภายในกลุ่ม	2844.03	96	29.63	
รวม	3240.24	99		

**มีนัยสำคัญระดับ .01

ตารางที่ 14 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ละดูตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	$\bar{X}_3$	$\bar{X}_4$
	46.23	48.34	51.50	53.17
ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X}_1$)		-2.11	-5.27 *	-6.94
ประถมศึกษา ($\bar{X}_2$)			-3.16	-4.83
มัธยมศึกษา ($\bar{X}_3$)				-1.67
อาชีวะและอุดมศึกษา ($\bar{X}_4$)				

* มีนัยสำคัญระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ก. ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการปฏิบัติตนเพื่อ
ดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ผู้ป่วยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวโดยมีรายได้ 6,001 บาทขึ้นไป
ต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อ
ดูแลตนเอง
สูงสุด รองลงมาคือผู้ป่วยที่มีรายได้ในครอบครัว 4,001 - 6,000 บาท ส่วนผู้ป่วย
ที่มีรายได้ในครอบครัว 2,001 - 4,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของความรู้และการปฏิบัติตน
เพื่อดูแลตนเองต่ำที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตน
เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามฐานะ
ทางเศรษฐกิจ

รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน (บาท)	จำนวน	ความรู้		การปฏิบัติตน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า 2,000	26	52.62	4.45	48.42	4.59
2,001 - 4,000	40	52.50	5.63	47.88	5.62
4,001 - 6,000	17	54.88	5.25	49.29	5.27
6,001 บาทขึ้นไป	17	57.29	5.28	53.65	6.20
รวม	100				

๒. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) พบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือนระดับ 2,001 - 4,000 บาท และรายได้ระดับ 6,001 บาทขึ้นไปเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มรายได้ในครอบครัวต่อเดือนระดับอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ตารางที่ 16 และ 17 ประกอบ

ตารางที่ 16 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	331.30	3	110.43	4.05**
ภายในกลุ่ม	2619.45	96	27.29	
รวม	2950.75	99		

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ตารางที่ 17 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรค
ความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ละคูกตามฐานะ
ทางเศรษฐกิจด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

กลุ่มรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน (บาท)	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	$\bar{X}_3$	$\bar{X}_4$
ต่ำกว่า 2,000 ($\bar{X}_1$)	52.62	52.50	54.88	57.29
2,001 - 4,000 ($\bar{X}_2$)		0.12	-2.26	-4.67
4,001 - 6,000 ($\bar{X}_3$)			-2.38	-4.79*
6,001 ขึ้นไป ($\bar{X}_4$)				-2.41

* มีนัยสำคัญระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' (Scheffe' Method) พบว่าค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยในกลุ่มที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือนระดับต่ำกว่า 2,000 บาท และระดับ 6,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีรายได้ระดับ 2,001 - 4,000 บาท และระดับ 6,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่มีรายได้ระดับอื่นไม่แตกต่างกัน ดูตารางที่ 18 และ 19 ประกอบ

ตารางที่ 18 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	422.11	3	140.70	4.79**
ภายในกลุ่ม	2818.13	96	29.35	
รวม	3240.24	99		

**มีนัยสำคัญระดับ .01

ตารางที่ 19 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ละแวกตามฐานะทางเศรษฐกิจด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

กลุ่มรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน (บาท)	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	$\bar{X}_3$	$\bar{X}_4$
ต่ำกว่า 2,000 ($\bar{X}_1$)	48.42	47.88	49.29	53.65
2,001 - 4,000 ($\bar{X}_2$)		0.54	-0.87	-5.23 *
4,001 - 6,000 ($\bar{X}_3$)			-1.41	-5.77 **
6,001 ขึ้นไป ($\bar{X}_4$)				-4.36

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ศูนย์วิทยุทันตกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง

ก. ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตน เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นโรค

ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน พบว่าผู้ป่วยกลุ่มที่ทราบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงมานานต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง สูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ทราบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงมานาน 6 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มที่มีความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงต่ำสุด คือกลุ่มผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคนี้นาน 3-6 ปี ส่วนค่าเฉลี่ยในเรื่องการปฏิบัติตน เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วย พบว่าผู้ป่วยกลุ่มที่ทราบว่าเป็นโรคนี้นาน 6 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่ทราบว่าเป็นโรคนี้นานต่ำกว่า 3 ปี และกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยในเรื่องการปฏิบัติตน เพื่อดูแลตนเองต่ำสุด คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงมานาน 3-6 ปี ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตน เพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นโรค

ระยะเวลาที่เป็นโรค ความดันโลหิตสูง (ปี)	จำนวน	ความรู้		การปฏิบัติตน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า 3	51	54.41	5.58	49.45	5.62
3 - 6	7	50.86	4.85	45.43	5.62
6 ขึ้นไป	42	53.43	5.34	49.62	5.76
รวม	100				

ข. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดูตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	85.25	2	42.46	1.44
ภายในกลุ่ม	2865.50	97	29.54	
รวม	2950.75	99		

*มีนัยสำคัญระดับ .05

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงกลุ่มที่มีระยะเวลาที่เป็นโรคต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	109.99	2	55.00	1.70
ภายในกลุ่ม	3130.25	97	32.27	
รวม	3240.24	99		

*มีนัยสำคัญระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เป็นรายข้อ และทดสอบความแตกต่างจากคะแนนรวม

ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเอง เป็นรายข้อ ส่วนมากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และที่ระดับ .05 มีเพียงบางข้อเท่านั้นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 5 ถ้าทานลิ้มรับประทานยาเม็ดมือหนึ่ง มือต่อไปทานควรจจะรับประทานเป็น 2 ทาน ข้อ 11 ผู้ป่วยควรจจะรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะผักและผลไม้เป็นประจำ ข้อ 12 ผู้ป่วยควรจจะงดดื่มสุรา และข้อ 13 ผู้ป่วยควรจจะงดสูบบุหรี่ ส่วนความแตกต่างกันระหว่างความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองเมื่อคิดจากคะแนนรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นรายข้อและคะแนนรวม

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู้		การปฏิบัติตน		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้ป่วยควรเข้าใจจุดที่ของยาที่รับประทาน	2.46	0.63	2.19	0.78	5.63 ***
2. ผู้ป่วยควรจจะรับประทานยาตามแพทย์สั่งโดยสม่ำเสมอ	2.90	0.33	2.70	0.48	4.72 ***
3. ผู้ป่วยควรจจะไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้งหรือไปพบแพทย์ก่อนยามดึกสุดสุดท้าย	2.91	0.35	2.69	0.49	5.05 ***

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู		การปฏิบัติตน		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. ผู้ป่วยไปจากรั้วหรือรั้วประตอกเอง	2.67	0.49	2.78	0.46	-2.59**
5. ถาพานลิ้นรับประตอกยามือใดมือหนึ่ง มือตอไปพานควรจจะรับประตอกเป็น 2 เทา	2.91	0.38	2.91	0.35	0
6. ผู้ป่วยควรจจะออกกำลังกาย เช่น เดินเล่น หรือฝึกกายบริหารอย่าง สม่ำเสมอ	2.35	0.59	2.19	0.55	4.28***
7. การรักษารวมณ์ใหม่้นคงเป็นผลดีต่อ โรคความดันโลหิตสูง	2.73	0.53	2.23	0.60	7.63***
8. ผู้ป่วยควรจจะควบคุมน้ำหนักตัวไม่ให้ เพิ่มมากเกินไป	2.25	0.61	2.10	0.67	2.54*
9. ผู้ป่วยควรจจะรับประตอกอาหารที่มีรสเค็ม แต่นอย ๆ	2.38	0.87	2.16	0.87	4.80***
10. ผู้ป่วยควรจจะรับประตอกอาหารประเภท ไขมัน (ไขมันสัตว์ เครื่องในสัตว์ กระทิ ไข่) แต่นอย ๆ	2.27	0.86	2.14	0.87	3.75***
11. ผู้ป่วยควรจจะรับประตอกอาหารที่มี ประโยชน์ โดยเฉพาะผักและผลไม้ เป็นประจำ	2.53	0.52	2.51	0.54	0.82
12. ผู้ป่วยควรจจะงดดื่มสุรา	2.83	0.40	2.81	0.42	0.43
13. ผู้ป่วยควรจจะงดสูบบุหรี่	2.77	0.53	2.75	0.59	0.41

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู้		การปฏิบัติตน		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
14. ผู้ป่วยควรจะสังเกตอาการผิดปกติของตนเอง เช่น ปวดศีรษะมาก ตาอู้อาย ตาฝ้าวิง เวียนศีรษะ และไปปรึกษาแพทย์	2.33	0.51	2.17	0.49	4.13***
15. ผู้ป่วยควรจะมีบัตรระวังเรื่องการเปลี่ยนแปลงทาง เช่น จากนอนเป็นนั่ง จากนั่งเป็นยืน โดยกระทำอย่างช้า ๆ	2.26	0.51	2.17	0.53	2.85**
16. ผู้ป่วยไม่ควรจะมีอาการท้องผูก	2.63	0.56	2.40	0.74	4.20***
17. เมื่อท่านเกิดอาการท้องผูก ท่านควรจะดื่มน้ำและรับประทานผักและผลไม้ให้มาก ๆ	2.51	0.63	2.38	0.72	3.75***
18. ผู้ป่วยควรจะพักผ่อนให้เพียงพอ (นอนวันละ 8-10 ชั่วโมง)	2.71	0.50	2.47	0.59	4.90***
19. ผู้ป่วยควรจะต้องรู้ถึงระดับความดันโลหิตของตนทุกครั้งที่ได้รับการตรวจจากแพทย์	2.53	0.61	2.28	0.73	5.00***
20. ผู้ป่วยควรมีเครื่องวัดความดันโลหิตเป็นของตนเองอยู่ที่บ้านและให้ผู้อื่นวัดให้	2.25	0.69	1.17	0.51	14.43***
21. ผู้ป่วยควรจะได้รับ การตรวจร่างกายเป็นประจำทุกปี	2.50	0.67	2.01	0.82	8.53***
คะแนนรวม	53.75	5.46	49.24	5.72	14.55***

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

*** มีนัยสำคัญระดับ .001

ตอนที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นรายข้อ และคะแนนรวม

ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง มีคะแนนความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและคะแนนการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพตนเองเป็นรายข้อ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 เมื่อความสัมพันธ์โดยคิดจากคะแนนรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นั่นคือ ถ้าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้คะแนนความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงมาก ก็จะได้คะแนนการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพตนเองมากตามไปด้วย ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นรายข้อและคะแนนรวม

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู้		การปฏิบัติตน		r	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้ป่วยควรเข้าใจจุดชี้ของยาที่รับประทาน	2.46	0.63	2.19	0.78	0.80	13.06***
2. ผู้ป่วยควรจะรับประทานยาตามแพทย์สั่งโดยสม่ำเสมอ	2.90	0.33	2.70	0.48	0.50	5.76***
3. ผู้ป่วยควรจะไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้งหรือไปพบแพทย์ก่อนยาหมดมือสุดท้าย	2.91	0.35	2.69	0.49	0.49	5.51***
4. ผู้ป่วยไม่ควรซื้อยารับประทานเอง	2.67	0.49	2.78	0.46	0.61	7.58***
5. ถ้าทานลิ้มรับประทานยามือใดมือหนึ่งมือต่อ ไปทานควรรับประทานเพิ่มเป็น 2 เท่า	2.91	0.38	2.91	0.35	0.93	24.46***

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู้		การปฏิบัติตน		r	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6. ผู้ป่วยควรจะทำออกกำลังกาย เช่น เดินเล่น หรือฝึกกายบริหารอย่างสม่ำเสมอ	2.35	0.59	2.19	0.55	0.79	12.88 ***
7. การรักษาอารมณ์ให้มั่นคงเป็นผลดีต่อโรคความดันโลหิตสูง	2.73	0.53	2.23	0.60	0.33	3.60 ***
8. ผู้ป่วยควรจะควบคุมน้ำหนักตัวไม่ให้เพิ่มมากเกินไป	2.25	0.61	2.10	0.64	0.58	7.01 ***
9. ผู้ป่วยควรจะได้รับประทานอาหารที่มีรสเค็มแต่น้อย ๆ	2.38	0.84	2.16	0.87	0.87	17.72 ***
10. ผู้ป่วยควรจะได้รับประทานอาหารประเภทไขมัน (ไขมันสัตว์ เครื่องในสัตว์ กระเทียม ไข่) แต่น้อย ๆ	2.27	0.86	2.14	0.87	0.92	23.92 ***
11. ผู้ป่วยควรจะได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะผักและผลไม้เป็นประจำ	2.53	0.52	2.51	0.54	0.89	19.75 ***
12. ผู้ป่วยควรจะงดดื่มสุรา	2.83	0.40	2.81	0.42	0.35	3.64 ***
13. ผู้ป่วยควรจะงดสูบบุหรี่	2.77	0.53	2.75	0.59	0.62	7.82 ***
14. ผู้ป่วยควรจะสังเกตอาการผิดปกติของตนเอง เช่น ปวดศีรษะมาก ตาลาย ตามัว วิงเวียนศีรษะ และไปปรึกษาแพทย์	2.33	0.51	2.17	0.49	0.69	9.52 ***

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ความรู้		การปฏิบัติตน		r	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
15. ผู้ป่วยควรจะมีระดับความถี่ของการ เปลี่ยนท่าทาง เช่น จากนอนเป็นนั่ง จากนั่งเป็นยืน โดยกระทำอย่างช้า ๆ	2.26	0.51	2.17	0.53	0.81	13.67 ***
16. ผู้ป่วยไม่ควรจะมีอาการท้องผูก	2.63	0.56	2.40	0.74	0.68	9.08 ***
17. เมื่อท่านเกิดอาการท้องผูก ท่านควร จะดื่มน้ำและรับประทานผักและผลไม้ ให้มาก ๆ	2.51	0.63	2.38	0.72	0.88	18.72 ***
18. ผู้ป่วยควรจะมีพักผ่อนให้เพียงพอ (นอนวันละ 8-10 ชั่วโมง)	2.71	0.50	2.47	0.59	0.60	7.46 ***
19. ผู้ป่วยควรจะมีระดับความดันโลหิต ของคนทุกครั้งที่ได้รับการตรวจจากแพทย์	2.53	0.61	2.28	0.68	0.73	10.60 ***
20. ผู้ป่วยควรมีเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นของตนเองอยู่ที่บ้านและให้ผู้อื่น วัดให้	2.25	0.69	1.17	0.51	0.25	2.56 *
21. ผู้ป่วยควรจะได้รับ การตรวจร่างกาย เป็นประจำทุกปี	2.50	0.67	2.01	0.82	0.72	10.24 ***
คะแนนรวม	53.75	5.46	49.24	5.72	0.85	15.64 ***

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

*** มีนัยสำคัญระดับ .001